

تاریخ: مدت: ۶۰ دقیقه	مدیریت آموزش و پرورش بیرانشهر	امتحان درس: علوم و فنون ادبی دهم رشته: علوم انسانی نام و نام خانوادگی: نام دبیر: کریمی
	متن سوالات	ردیف
	<p>۱- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید؟ (نمره)</p> <p>الف- ((محمد بن جریر طبری)) کتاب ((تفسیر طبری)) را به زبان عربی نوشت.</p> <p>ب- قرن ششم و اوایل قرن هفتم به دوره طلایی زبان فارسی مشهور است.</p> <p>پ- زبان ((فارسی دری)) زبان رسمی دوره ساسانی بود.</p> <p>ت- منظومه ((درخت آسوریک)) و ((یادگار زریران)) هر دو اصل پارتی دارند.</p> <p>۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید؟ (۵/نمره)</p> <p>الف- اساسی ترین عامل پیدایی شعر..... است.</p> <p>ب- آثار برجای مانده زبان فارسی باستان، فرمانها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط ..... نوشته شده است.</p> <p>۳- آثار زیر از چه کسانی است؟ (نمره)</p> <p>الف- تاریخ بلعمی: ب- شاهنامه منصوری:</p> <p>۴- کوچک ترین واحد آوایی زبان چیست؟ (۵/)</p> <p>الف- هجا ب- واج پ- رکن ت- وزن</p> <p>۵- پدر شعر فارسی..... نام داشت. (۵/)</p> <p>الف- فردوسی ب- سعدی پ- رودکی ت- ناصر خسرو</p> <p>۵- نخستین حکومت نیمه مستقل ایران پس از ورود اسلام..... (صفاریان/طاهریان) نام داشت. (۵/)</p> <p>موسیقی شعر (۶ نمره)</p> <p>۶- پایه‌های آوایی کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ (۵/)</p> <p>الف- کبوتر ب- کجایی پ- مدرسه ت- خدایا</p> <p>۷- علامت هجای کدام بیت، چهاربار (-U-) است؟ (۵/)</p> <p>الف- مشکلی دارم ز دانشمند مجلس باز پرس توبه فرمایان چرا خود توبه کمتر می کنند</p> <p>ب- هرکه چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد هرکه محرابش تو باشی سر ز خلوت بربنبارد</p> <p>۸- صامت‌ها و مصوت‌های واژه‌های زیر را بنویسید. (نمره)</p> <p>الف- لبخند: ب- خورشید</p> <p>۹- هجاهای بیت زیر را جدا جدا بنویسید، سپس در زیر هر هجا، نشانه خاص آن را بگذارید. (۲ نمره)</p> <p>اگر نی پرده‌ای دیگر بخواند نیستان را به آتش می کشاند</p> <p>۱۰- بیت‌های زیر را از دید آهنگ و موسیقی بررسی کنید. (نمره)</p> <p>الف- ای ساربان آهسته‌ران کارام جانم می‌رود وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود</p> <p>ب- برآمد خروش سپاه از دو روی جهان شد پر از مردم جنگجوی (فردوسی)</p> <p>۱۱- برای هریک از واج‌های زیر نمونه‌هایی بنویسید. (نمره)</p> <p>الف- و (صامت): و (مصوت):</p> <p>ب- ی (صامت): ی (مصوت):</p> <p>زیبایی شناسی (۶ نمره)</p> <p>۱۲- در بیت ((عاشقان دانند قدر عشق را از سر عشق/ هر زمان آشفته‌گی بر عاشقان انداختم)) تکرار کدام واژه‌ها در پدید آمدن آرایه (واژه آرایه) موثر بوده است؟ (نمره)</p>	

۱۳- (واج آرایی) را در بیت زیر بیابید. (نمره)

(خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است)

۱۴- سجع را در نمونه‌های زیر بیابید و نوع هر سجع را بنویسید. (۲نمره)

الف- محبت را غایت نیست؛ از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.

ب- یک خلقت زیبا، به از هزار خلعت دیبا.

پ- مُلک بی‌دین باطل است و دین بی‌مُلک ضایع.

ت- گفت: ((خاموش! که در پستی مُردن، به که حاجت پیش کسی بردن.))

۱۵- دو واژه بنویسید که با کلمه (عزیز) سجع ((متوازن)) داشته باشد. (۵/)

۱۶- آن چه در تکرار اهمیت دارد، جنبه ..... است نه شکل ..... واژگان. (نمره)

۱۷- ارزش موسیقایی کدام سجع از همه بیشتر است؟ (۵/)

الف- متوازن ب- متوازی پ- مطرف ت- الف و ب

تحلیل متن (۴نمره)

۱۸- حکایت زیر را بخوانید و آن را از دید قلمرو ادبی و فکری بررسی کنید: (۲نمره)

((روزی شخصی پیش بهلول، بی‌ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به‌جا نیاوردی؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته‌اند. گفت:

آب و گل تو را نیکو سرشته‌اند، اما لگد کم خورده است!))

۱۹- شعر زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید. (۲نمره)

در کتاب آمد که در عهد قدیم خانه‌ای می‌ساخت سقراط حکیم

چون به پایان بُرد کار آن سرا آمدند از ره، رفیق و آشنا

جمله گفتند: این بنای مختصر نیست در خورد تو، ای صاحب‌نظر

چون توانی زیستن در این قفس؟ این قفس نبود نقان چون تو کس

بهر مردی چون تو والا و حکیم بارگاهی باید و کاخی عظیم

در شبستان تو چون آییم جمع همچو پروانه به گرد روی شمع؟

گفت در پاسخ: که ما را باک نیست عارفان را خانه آلا خاک نیست

خُجره خود گر بدین‌سان ساختم خانه‌ای در خورد یاران ساختم

بیش از این گر یار یکدل داشتم بام خود تا عرش می‌افراشتم

در حقیقت یار یکدل، کیمیاست چون صدف، کمیاب و چون ذرّ، پربهاست.

الف- نوع لحن:

ب- دو ویژگی زبانی:

پ- دو ویژگی ادبی:

موفق و پیروز باشید.